

KOHTU ARENGUKAVA

2024–2030

SISUKORD

EESTI KOHUS 2030 _____	3
ÕIGUSEMÕISTMISE KORRALDUS, KOHTU JUHTIMINE JA HALDAMINE _____	5
TÕHUS KOHTUMENETLUS _____	7
PERSONALIPOLIITIKA _____	8
KOHTU DIGITEERIMINE _____	10
KOMMUNIKATSIOON _____	13

Missioon

Kohus töötab inimeste kaitseks, õigusrahu tagamiseks ja õigusriigi hüvanguks.

Väärtused

Asjatundlikkus: professionaalsus, ajaga kaasas käimine, pidev erialaste teadmiste ja oskuste arendamine, pühendumuse väärtustamine ning tõhus ja tark töö.

Usaldusväärsus: inimeste ja meeskonna väärtustamine, lugupidav kohtlemine, korrektne ja selge suhtlus avalikkusega.

Sõltumatus: erapooletus ja õigusest ning südametunnistusest lähtumine.

Visioon ja peamised arengusihid aastaks 2030

Inimesekeskne ja tehnoloogiliselt edumeelne kohus, mis tagab õiglase, tõhusa ja läbipaistva õigusemõistmise.

Selle visiooni täitmise aluseks on:

- 1) **Inimesekeskne lähenemine.** Iga juhtumi taga on inimene ja tema mure; kohus vastab kõigi ühiskonnaliikmete ootustele ja vajadustele.
- 2) **Kiire ja kvaliteetne õigusemõistmine.** Õigusemõistmine toimub mõistliku aja jooksul; õigusemõistmise kvaliteedi ja kiiruse vahel on tasakaal.
- 3) **Ettenähtav ja järjepidev kohtumenetlus.** Järjepidevalt parimaid praktikaid rakendav kohtumenetlus tagab kohtupraktika ühetaolisuse ja vähendab õiguslikku ebakindlust.
- 4) **Digitaalsed lahendused.** Kiiret ja tõhusat menetlust toetavad kasutajasõbralikud digitaalsed lahendused.
- 5) **Võimekus tööandjana.** Kohus on atraktiivne ja toetav tööandja, pakkudes oma töötajatele professionaalseks arenguks ja rahuloluks vajalikke tingimusi.
- 6) **Organisatsiooni avatus.** Kohus on valmis muutusteks ja innovatsiooniks ning tegutseb sotsiaalselt vastutustundlikult.
- 7) **Kohtuvõimu ühtsus ja sidusus.** Kohtuvõim on tervik, selle erinevate osade vahelised suhted on koostöised ja ühist visiooni järgivad.

Peamised tegevussuunad

Õigusemõistmise korraldus, kohtu juhtimine ja haldamine. Eesmärk on kujundada kohtuorganisatsioon, mis on vastutustundlikult juhitud ja tagab efektiivse ning kvaliteetse õigusemõistmise. See hõlmab kohtute haldamise viimist kohtuvõimu enda vastutusalasse, tagades ühtlaselt kõrge kvaliteediga kohtuhaldusteenused ning spetsialiseerumise ja võrdse töökoormuse. Samuti nähakse ette õigusemõistmise kvaliteedi süsteemne jälgimine ning kohtunike ja töötajate arenguvõimaluste toetamine.

Tõhus kohtumenetlus. Eesmärk on pakkuda ühiskonnale kiiret, kättesaadavat ja professionaalset kohtuteenust, mis keskendub õigusemõistmisele ning pakub ühiskonnale õigusrahu ja -kindlust. Selleks kavatakse kohtumenetlusi lihtsustada ja ühtlustada, julgustada kasutama lepitus- ja vahekohtumenetlusi ning teha menetlusõigust arusaadavamaks. Lisaks keskendutakse menetluste kiirendamisele ja kohtuvaidluste arvu vähendamisele, eemaldades kohtu pädevusest asjad, mis on lahendatavad mujal, ning vähendades kohtute tarbetuid lisaülesandeid.

Personalipoliitika. Eesmärgiks on luua ühtne, pädev ja hästi toimiv kollektiiv, mis suudab kohaneda muutustega ning tagada kvaliteetse ja tõhusa õigusemõistmise. Tugeva organisatsioonikultuuri ja ühtekuuluvustunde saavutamine põhineb eetilisel ja väärtuspõhisel juhtimisel. Selleks tagatakse ühtne personalipoliitika, mis toetab töötajate professionaalset arengut, edendab tagasisidekultuuri ja soodustab elukestvat õpet. Kohus kujundatakse atraktiivseks tööandjaks, kus noorte värbamine ja kohtunike areng on süstemaatiliselt toetatud ning töötajatele pakutakse kaasaegset ja turvalist töökeskkonda.

Digiteerimine. Eesmärk on saavutada täielikult digitaalsed ja tõhusamad kohtumenetlused, kasutades tehisintellekti ja automatiseerimist. Tehisintellekt aitab kaasa tööprotsesside optimeerimisele, parandab dokumentide kvaliteeti ning lihtsustab osalejate jaoks kohtumenetlusi. Meetmed hõlmavad uute infosüsteemide kasutuselevõttu, protsesside automatiseerimist ja personali koolitamist digioskuste alal.

Kommunikatsioon. Eesmärk on olla avatud ja usaldusväärne, tõstes kohtu mainet ja aidates kaasa õigusteadlikkuse kasvule. Meetmed hõlmavad aktiivset meedia, sh sotsiaalmeedia kohalolekut, ajakirjanike ja noorte teadlikkuse tõstmist ning selget ja avatud sisekommunikatsiooni. Samuti tagatakse isikuandmete kaitse ja juurdepääs kohtumenetlustele, et suurendada avalikkuse arusaamist ja usaldust kohtu vastu.

Eesmärk

Kohus, selle kolm astet ja kolm haru on vastutustundlikult juhitud terviklik kaasaegne organisatsioon, mis täidab oma ülesandeid efektiivselt ja kvaliteetselt.

Alaeesmärgid:

- 1) kohtute juhtimise ja haldamise eest vastutab kohtuvõim ise;
- 2) ühtlaselt kõrge kvaliteediga kohtuhaldusteenus on tagatud kõikide kohtute jaoks;
- 3) kohtuvõrk on optimaalne võrdse töökoormuse ning eelkõige spetsialiseerumise kaudu õigusemõistmises menetlusliku tõhususe ja kõrge kvaliteedi tagamiseks;
- 4) kohus on igaühele mõistlikult kättesaadav. Igas olulisemas tõmbekeskuses, milleks on üldjuhul maakonnakeskus, asub kohtumaja või ruum, kus saab pidada kohtuistungit, ning kus igaühel on võimalik esitada kohtule dokumente ja saada kohtuga asjaajamiseks esmavajalikku teavet ja tuge;
- 5) riigieelarve koostamise protsessis käsitatakse esimese ja teise astme kohtuid tervikuna põhiseadusliku institutsioonina;
- 6) kohtute palgafondi eelarvestamisel kasutatakse kindla valemi kohast indekseerimismehhanismi; ka täitmata kohtuniku ametikohtade palgafondi saab kasutada kohtute muudeks palgakuludeks samal või järgmisel eelarveaastal;
- 7) kohtunikule makstakse seaduses sätestatud ametipalka, mis on piisav kohtuniku sõltumatuse tagamiseks ning seotud Riigikogu ja Vabariigi Valitsuse liikme palgaga; kohtunikule makstakse lisatasu täiendavate ülesannete täitmise eest;
- 8) ühtlase kõrgetasemelise õigusemõistmise huvides ning kohtunikule parimate erialase arengu võimaluste tagamiseks pööratakse tähelepanu kohtuniku töö kvaliteedile süsteemselt.

Meetmed

- Kujundame kohtutest organisatsiooni, mis tagab stabiilselt võrdse töökoormuse, kõrge kvaliteedi ja soodustab spetsialiseerumist, ja kaalume erinevaid võimalusi, tagamaks ühetaoline ja ühtlase kvaliteediga õigusemõistmine üle Eesti, sh kohtuasjade üleriigilist jagamist, valdkonnapõhiste eksperdivõrgustike tugevdamist, kohtuasutuste ühendamist, kohtunike reservi (asenduskohtunike) loomist jne.
- Loome kohtuasutuste haldamiseks kohtuhaldusnõukogu ja sellele alluva kohtuhaldusteenistuse; kui uus kohtuhaldusmudel on efektiivselt tööle hakanud, anname kohtuhaldusteenistusele üle ka kohtunike omavalitsusorganite teenindamise ja tööga seotud ülesanded.
- Kujundame kohtu juhtimismudeli, kus eelkõige tööjaotusplaani kehtestamise, kohtu osakondade moodustamise ja kohtunike osakondadesse jagunemise otsustab kohtuasutust juhtiv eestseisus, mille liikmete hulgas on mh kohtu üldkogu valitud kohtunik(ud).
- Tugevdame kohtu üldkogu rolli kohtu arengusuundade määramisel ning üldistes küsimustes seisukohtade kujundamisel ja arvamuste andmisel.
- Näeme ette esimese astme kohtute jagunemise spetsialiseerumisvajadust arvestades tõhusaks toimimiseks sobiva suurusega osakondadeks, mille tööd korraldab juhtimisülesannete täitmisel kohtu esimehele alluv kohtunik.

- Näeme ette kohtunike tööjaotusplaani koostamise selliselt, et tagatud on eesmärgipärane ja tõhus spetsialiseerumine ning samas võrdne töökoormus, mis saavutatakse eelkõige teatavat liiki kohtuasjadega, mida jagatakse töökoormuse võrdsustamiseks kõigile kohtunikele; kujundame kohtunikele ja kohtuametnikele igakülgsed arenguvõimaluste tagamiseks spetsialiseerumisvaldkondade regulaarse, aga sujuva ümberkujundamise põhimõtted.
- Võtame kohtute eelarvestamisel aluseks eelneva perioodi tegeliku töömahu ja - jõudluse ning eelarveaastaks ettenähtavad muutused, kusjuures riigieelarves ette nähtud summade piires on kohtute eelarve kujundamine ja juhtimine kohtusüsteemi enda vastutada.
- Looime kohtuniku töö kvaliteedi hindamise süsteemi.

Eesmärk

Ühiskonnale õigusrahu ja õiguskindluse tagamiseks on õigusemõistmine professionaalne, kättesaadav ja kiire. Kohus keskendub oma põhiülesandele: õigusemõistmisele. Igal kohtuasja liigil on tema olemusele ja ühiskondlikule olulisusele vastav menetluskord, sh edasikaebekord.

Alaeesmärgid:

- 1) kvaliteetne kohtumenetlus;
- 2) kohtuvaidluste väiksem hulk, sh välditakse läbimõtlematut (ebavajalikku) kohtusse pöördumist, samasisuliste vaidluste kordumist ning kohtute põhjendamatuid lisaülesandeid;
- 3) kiire, prognoositav, kulusid säästev ja menetlusosaliste huve arvestav kohtumenetlus;
- 4) soodustatud on lepitusmenetlused kohtumenetluse eel ja vahekohtumenetlused;
- 5) menetlusõigus on arusaadavam;
- 6) inimesele on tagatud parem tugi kohtuasja ajamisel.

Meetmed

- Viime kohtu pädevusest välja asjad, mida on otstarbekam lahendada kohtuväliselt, nt haldusmenetluses.
- Kohtumenetluste kiirendamiseks: näeme ette lihtsustatud menetluskorra asjades, kus täismahus menetluse läbimine ei ole eesmärgipärane; muudame menetlused rohkem ennustatavaks, nähes ette kohtuasjas vajaduse korral menetlusplaani koostamise ja sh menetluse eeldatava käigu võimalikult suures ulatuses menetlusosalistega kooskõlastamise.
- Suhtleme menetlusosalistega ennetavalt, selgitame menetlust inimlikult ja kujundame menetlusosaliste ootusi.
- Kirjutame menetluslikke määrusi ja kirju ning kohtulahendeid arusaadavalt.
- Ühtlustame kohtumenetluste liike, kõrvaldades põhjendamatud erisused, nt edasikaebe kordades ja tähtaegades.
- Parandame selgituskohustuse täitmise kvaliteeti.
- Haldusasjades: lühendame riigihankeasjade menetlust ühe vaidlust lahendava astme võrra; loome haldusakti vigade parandamise reeglistiku ja kiirmenetluse ilmselgelt vigaste haldusaktide tühistamiseks; kiirendame taastuvenergia vaidluste lahendamist; soodustame pilootasjade lahendamist, mh õiguskantsleri protestiõiguse alusel.
- Kriminaalmenetluses: vähendame bürokratlikke takistusi, mis pikendavad kohtuasjade arutamist; kiirendame kohtueelse menetluse toiminguteks kohtu lubade andmise otsustamist; muudame kohtuasjade jagamise reegleid nii, et see ühtlustaks kohtunike töökoormust ning piiraks kohtunike vajadust taanduda kohtuasjade sisulisest arutamisest.
- Tsiiviilkohtumenetluses: toetame seadustiku pideva arendamisega efektiivset töökorraldust kohtus, pöörates eelkõige rõhku spetsialiseerumisele, lihtsamate asjade standardiseeritud lahendamisele ja meeskonnatöö võimaldamisele; kõrvaldame põhjendamatud mõistliku töökorralduse takistused.

Eesmärk

Ühtse, võimeka, hästi toimiva ning muutustega kohaneva kollektiivi kujundamine, et tagada kvaliteetne ja tõhus õigusemõistmine. Tulemuslik personalipoliitika loob tugeva organisatsioonikultuuri ja ühtekuuluvustunde. Selle eelduseks on eetiline ja väärtuspõhine juhtimine ning kohtus töötavate inimeste areng ja koostöö.

Alaeesmärgid:

- 1) meie inimesed kannavad kohtu väärtusi – nad on asjatundlikud ja pühendunud, väärtustavad elukestvat õppimist ja arengut ning teevad koostööd oma ülesannetest laiemalt;
- 2) meie inimesed on hästi juhitud – kohtusüsteemi juhitakse edasiviivalt, targalt ja inspireerivalt igal tasandil;
- 3) meie inimesed on osa kaasaegsest organisatsioonist, kus on hea ja turvaline töötada – meil on nutikad tööprotsessid, tõhus ja paindlik töökorraldus, mis toetab inimest kvaliteetse töö tegemisel.

Meetmed

- Lepime kokku ühtse personalipoliitika ja arvestame sellega eelarvestamisel.
- Kujundame kohtus töötavate inimeste ümber toetava keskkonna, et avada nende kui professionaalide arengupotentsiaal ja suurendada tööga rahulolu.
- Võtame omaks edasiviiva tagasiside kultuuri, milles regulaarsetel koostöövestlustel on oluline roll.
- Võtame omaks edenemise mõtteviisi, väärtustades elukestvat õpet, oskusteabe jagamist ja uute oskuste omandamist.
- Kujundame teadlikult kohtusüsteemi kui konkurentsivõimelise tööandja kuvandit.
- Värbame noori süsteemselt järelkasvuna kohtusüsteemi, mh tasuliste praktikaprogrammide või stipendiumite kaudu.
- Mõtestame selgelt ja otstarbekalt kohtunikuks saamise teekonna alates õigusteaduse õppekavast ja kohtunike valiku protsessist kuni alustavate kohtunike juhendamise ja hindamiseni esimesel kolmel aastal.
- Kohtunike valikul ja arendamisel lähtume kohtuniku tööks vajalike eelduste ja kompetentside mudelist.
- Toetame personalivaliku tegijaid ja arengutoetajaid meisterlikkuse saavutamisel.
- Toetame tugeva potentsiaaliga kohtujuristide kohtunikuks saamist hästi toimiva järelkasvukavaga, mh võimalusega stažeerida teistes õigusasutustes.
- Alustavate kohtunike jaoks kujundame ühtlaselt kõrgel tasemel, sidusa ja paindliku sisseelamiskava, arvestades ka nende personaalseid vajadusi ning eelistatud õpiteekonda.
- Tagame kõrgel tasemel koolitusvõimalused. Korraldame enam interaktiivseid koolitusi, mh ümarlaua ja kolleegilt kolleegile vormis.

- Kohtunikele motivatsiooniks ja enesetäiendamiseks soodustame stažeerimist kõrgema astme kohtus, teistes riigiasutustes, avalik-õiguslikes ülikoolides või rahvusvahelistes institutsioonides.
- Kohtuniku töö on sobivalt tagasisidestatud ja tema areng toetatud, vajaduse korral koostatakse kohtunikule koolituse ja muude arendustegevuste individuaalprogramm.
- Esitame seadusandliku ettepaneku kohtunike sotsiaalsete garantiide suurendamiseks ja tegevuspiirangute täpsustamiseks.
- Inimeste juhtimine on iga juhi vastutus. Personalialased ja töökorralduslikud muutused on juhitud professionaalselt, eesmärgistame ja kommunikeerime neid selgelt.
- Väärtustame struktuuriüksuste juhtimist, töögruppide, ümarlaudade jms vedamist.
- Sõnastame selgelt juhtide ülesanded ning ootused neile. Juhtide valikul ja arendamisel lähtume juhi tööks vajalike eelduste ja kompetentside mudelist ning toetame nende arengut lähtuvalt personaalsetest vajadustest.
- Kohtusüsteem tajub oma vastutust õigusemõistmise kvaliteedi tagamisel. Järelevalve- ja distsiplinaarmenetluse põhimõtted on selged ja eesmärgistatud.
- Töökeskkond on keskkonnahoidlik, töövahendid on kaasaegsed ja vastavad töö iseloomule.
- Töökorralduse kujundamisel kasutame maksimaalselt spetsialiseerumise ja meeskonnatöö eeliseid.
- Kirjeldame peamiste ametikohtade ülesanded, teenusstandardi ja kompetentsid, et tõsta ja ühtlustada teenuste kvaliteeti, kujundada tõhus töökorraldus, võrdne ja ametit väärtustav töökoormus ja -tasu ning motiveeriv karjäärisüsteem. Eristame konsultandi, kohtujuristi, vanemkohtujuristi ameti ja töötasu.
- Menetlusgrupi töö korraldamisel lähtume otstarbekusest ja personali motiveerimisest.
- Tagame paindlikud töötingimused, sh võimaldame kaugtööd ulatuses, mis ei pärsi meeskonnatööd ja kohtusüsteemi sidusust.
- Toetame kohtus töötavate inimeste valmidust võtta omaks uued infotehnoloogilised ja töökorralduslikud lahendused.

Eesmärk

Kohtumenetlus muutub paberivabaks.

Kohtus kasutatav tehnoloogia toetab kohtu sisuliste eesmärkide saavutamist ning välistab mittevajalike andmete edastamise ja loomise. Menetlusteave on sõnastatud lühidalt ja selgelt. Kohtul on oma infosüsteemide targa tellija roll.

Alaeesmärgid:

- 1) infosüsteemid ja digitaalsed lahendused võimaldavad tõhusamat, sh kiiremat ja sujuvamat menetlust ning aitavad vähendada tüüpvigu;
- 2) tehisaru kasutuselevõtmine ja menetluste automatiseerimine asendab senised tehnilist laadi tööprotsessid (nt tõlkimine, menetlusosaliste tuvastamine jms), mis omakorda võimaldab kujundada personali töö ümber;
- 3) tehisaru kasutuselevõtmine ja menetluste automatiseerimine võimaldab korraldada ümber kohtuniku ja kohtujuristi töö selliselt, et kohtujuristi töö muutub loomingulisemaks ning suureneb iseseisva otsustuspädevusega töö osakaal;
- 4) tehisaru kasutuselevõtt annab kohtunikule ja kohtujuristile olulise abivahendi õiguses, taustainfos (õiguskirjandus, kohtupraktika), menetluskirjanduses ja tõendites orienteerumiseks ja neist järelduste tegemiseks;
- 5) menetlust vaadatakse tervikuna. Menetlusosalised saavad rakenduse, mis on suuteline varasemale kohtupraktikale tuginedes andma hinnangu kohtusse mineku eduväljavaatele ning aja- ja rahakulule, et võimaldada teha teadlik otsus kohtusse pöördumise kohta;
- 6) infosüsteemid lihtsustavad inimeste jaoks tüüpmenetlustes kohtusse pöördumist, tagades samas pöördumiste sisulise kvaliteedi.

Meetmed

I etapp (tehtav olemasoleva tehnoloogiaga)

- Käivitada kohtute digiteerimise olemuslikult uus etapp automatiseerimiseks ja tehisaru kasutuselevõtuks. Teha kindlaks tööloigud, kus saaks rakendada tehisintellekti ja automatiseerimist. Paneme paika ajakava ja tagame vajalikud ressursid selle realiseerimiseks.
- Maksekäsuosakonna, kinnistusosakonna ja registriosakonna tehnilist laadi tööprotsessides võtta kasutusele sõltuvalt võimalusest kas tehisaru või automatiseerimine.
- Viia kohtu ja menetlusosaliste suhtlus dokumentide vahetamisel järk-järgult täisdigitaalseks.
- Võtta kasutusele uus kohtuinfosüsteem, mis asendab senise dokumendipõhise menetluse andmepõhise menetlusega. Välistada korduv andmesisestus.
- Lihtsamates menetlustes minna üle infosüsteemis täidetavatele formularidele (nt elatisnõue), mille esitamist abistab küsimuste kaudu infosüsteem. Tehisaru ja automatiseerimine aitab koostada hagiid ja kaebusi.

- Infosüsteem genereerib sisestatud andmete alusel kohtulahendite jm menetlusedokumentide põhjad ja tüüpilisemad menetlusedokumentid tervikuna.
- Muuta kinnitamise ja allkirjastamise toimingud kiiremaks.
- Istungid on vajaduse korral videosalvestatavad. Tehisaru koostab kohtuistungi stenogrammi (transkriptsiooni) ning selle põhjal protokoll/kokkuvõtte vaidluse seisukohalt olulistest asjaoludest.
- Tõlkimine (kirjalik tõlge) on tehisaru või tõlkeprogrammide põhine, vajaduse korral inimene üksnes toimetab seda.
- Luua süsteem, mis võimaldab tuvastada tekstides kordusi ning vältida toimikusse korduvate tõendite esitamist.
- Isiku tuvastamine kaugülekuulamistel ja videoistungitel toimub sarnaselt notaritega digitaalsete lahenduste abil.
- Tehisaru võtab üle suhtlemise inimestega nende igapäevaste lihtsamate pöördumiste lahendamisel, kuid inimesel peab soovi korral olema võimalus suhelda inimesega.
- Tehisaru jagab kohtuasju senisest täpsemalt, arvestades töökoormust, spetsialiseerumist, kodulähedust jms.
- Tehisaru/automatiseerimine võimaldab määrata hagi hinda ja riigilõivu, hinnata nõuete rahalist suurust, menetlusabi andmise vajadust ning toetada menetluskulude jaotamist ja kindlaksmääramist.
- Tehisaru/automatiseerimine puhastab lahendid isiku- ja muudest andmetest, mille avalikuks tulek kahjustab menetlusosaliste huve (nt ajakirjanikule toimiku tutvustamine jne).
- Võimaldada personalile pidevalt tööks vajalikke digioskuste koolitusi.

II etapp

- Lihtsamate asjade eelmenetluses korraldab tehisaru dokumendivahetuse ja avalduse esmase kontrolli.
- Tõlkimine (suuline tõlge) on tehisaru põhine.
- Tehisaru toetab menetluste juhtimist ja hoiab samal ajal kõikidel kohtuniku käes olevatel menetlustel silma peal, meenutab õigel ajal, mida on vaja teha, ning vajaduse korral teeb ise lihtsamaid standardiseeritud toiminguid.
- Tehisaru aitab analüüsida tõendeid.
- Tehisaru teeb mahukate menetlusedokumentide analüüsi ja esitab nendest kokkuvõtted, aidates kindlaks teha asjaolud, mille üle pooled vaidlevad.
- Tehisaru tuvastab süvavõltsinguid ja toob välja vasturääkivused.
- Tehisaru teeb kohtupraktika analüüsi lähtuvalt õigusaktide, kohtupraktika ja õiguskirjanduse andmebaaside andmetest (Eesti, EL õigus). Tehisaru koostab senisele teadmisele tuginedes asja lahendamise projekti (eriti nt valemipõhised lahendid, nagu elatis, viivis, hinna alandamine), jättes kohtunikule võimaluse lahendust korrigeerida ja praktikat edasi arendada ning kohustuse kontrollida koostatud projekti vastavust õigusaktidele ja kohtupraktikale.
- Tehisaru pakub pooltele võimaluse lahendada vaidlus kohtuvälisel *online*-platvormil.
- Kohtumenetluste andmeid on võimalik kasutada tehisaru arendamiseks viisil, mis tagab isikuandmete kaitse.

Suuremate projektide realiseerimiseni täiendatakse aktiivselt olemasolevat kohtuinfosüsteemi, kõrvaldades selle puudusi ja suurendades kasutajasõbralikkust.

Eesmärk

Kohtu kommunikatsiooni eesmärk on olla avatud, selge sõnumiga ja nähtav. Tõhus kommunikatsioon loob mõistmist ja usaldust kohtu vastu, aitab kaasa õigusemõistmise autoriteedi säilimisele ning kohtu maine tõstmisele.

Alaeesmärgid:

- 1) kohtu usaldusväärus on jätkuvalt kõrge ja tõusutrendis;
- 2) kohus on nähtav, selge sõnumiga ja inimese jaoks;
- 3) kohus väärtustab avalikku kohtupidamist, tagades seejuures isikuandmete kaitse;
- 4) kohus aitab kaasa ajakirjanike ja avalikkuse, sh noorte õigusteadlikkuse suurenemisele;
- 5) kõrgelt hinnatud töandjana mõistab kohus tugeva sisekommunikatsiooni rolli.

Meetmed

- Selgitame avalikkusele huvi pakkuvate kohtuasjade menetluse kulgu.
- Teeme ajakirjanikele ettepanekuid oluliste tsiviil- ja haldusasjade kajastamiseks.
- Jätkame suuremate õigusemõistmisega kaasas käivate muutide murdmist.
- Mõtestame ümber kanalite valiku tulenevalt sihtgrupist, keda soovime oma sõnumitega kõnetada.
- Kohtunik on valmis otsust avalikkusele selgitama. Meil on kokkulepitud töökorraldus, kes otsust selgitab, kui asja menetlenud kohtunik seda ei tee.
- Koolitame kohtu nimel kõnelejaid.
- Oleme meedias aktiivsed ja nähtavad ka omasaadete, taskuhäälingu või blogi kaudu.
- Oleme sotsiaalmeedias aktiivsed ja nähtavad.
- Võimaldame avalikkuse juurdepääsu kohtuistungitele, mh videoistungitele, korraldame võimalusel kohtuistungit ja kohtuotsuse kuulutamise veebiülekanne.
- Järgides andmekaitse reegleid, korraldame ajakirjanikele juurdepääsu kohtulahenditele ja kohtuasjade materjalidele, sh kujundame selge ja kohtuteülese arusaama toimiku, sh digitoimiku tutvustamisest.
- Jagame ajakirjanduse ja avalikkusega kohtumenetluse ja õigusriigi põhimõtteid: korraldame ümarlaudu ja kohtumisi, avaldame tutvustavaid ja selgitavaid materjale.
- Tõstame noorte teadlikkust: kutsume koole istungeid jälgima, korraldame noortele üritusi, osaleme messidel, külastame koole ja ülikoole, korraldame praktika- ja kaasuskonkursse, teeme koostööd üliõpilasorganisatsioonidega ning julgustame kohtunikke koolides tunde andma.
- Tagame kõikides kohtutes ühtse, avatud, ausa ja toimiva sisekommunikatsiooni, mille märksõnadeks on „inimkeskus“ ja „meie inimesed“.
- Toetame vajalike sõnumitega kohtu kui töandja kuvandit avalikkuses.